

การไม่จัดงานวันเกิด

เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ที่ผ่านมา ตรงกับวันคล้ายวันเกิดครบ ๘๐ ปี ของนายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว ปุชนียบุคลของเรา ผมเคยประกาศว่าพวกเราหลายฝ่ายจะจัด **วันเสม พริ้งพวงแก้ว** เพื่อเป็นอาจริยบูชาและธรรมสมโภช แต่อาจารย์เสม ท่านห้ามไม่ให้จัดงานใด ๆ ทั้งสิ้นท่านว่า “ขอให้เสียบที่สุด” ถ้าทำอะไรไปจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ผู้อื่น

อันที่จริงวันเกิดก็เป็นวันธรรมดา ๆ วันหนึ่ง ถ้าเราไม่คิดว่าวันที่เราเกิดจะต้องสำคัญกว่าวันที่คนอื่นเกิด ในสมัยโบราณคนไทยไม่ได้ให้ความสำคัญแก่วันเกิด เมื่อกาญจน์ที่ผมเกิดและอยู่มาตั้งแต่เด็ก ไม่มีใครพูดถึงว่าใครเกิดวันไหน หรือมีการทำอะไรเลย ในครอบครัวของเราไม่มีใครพูดถึงว่าใครเกิดวันไหน คุณคนไทย จะถือหลักอนัตตาในเรื่องนี้

เข้าใจว่าการฉลองวันคล้ายวันเกิดเรารับเอามาจากประเพณีฝรั่ง ฉลองกันไปฉลองกันมา จนปีหนึ่งมีคนทำเค้กวันประสูติไปถวายสมเด็จพระสังฆราช วัดราชบพิธให้ทรงตัด เมื่อปรากฏปฏิกริยาจากสาธารณะก็ทรงให้งดตั้งแต่นั้นมา

ที่เขียนมานี้ไม่มีเจตนาจะวิพากษ์วิจารณ์หรือต่อต้านอะไร เพราะการฉลองวันคล้ายวันเกิดดูจะเข้ามาเป็นประเพณีของคนไทยแล้ว แม้แต่ท่านอาจารย์พุทธทาสซึ่งเกิดวันที่ ๒๗ พฤษภาคม และไม่ปรารถนาจะให้มีการจัดงานแต่อย่างใด หรือถึงกับด่าไปเลยในทำนองว่า “อย่าจัดให้โง่” ก็มีประชาชนหลังไหลไปสวนโมกขพลารามในช่วงเวลาดังกล่าวอย่างมิดฟ้าม้วนดิน

สำหรับผมเองไม่เคยฉลองวันเกิดด้วยประการใด ๆ เพราะคิดเช่นเดียวกับอาจารย์เสม ฉะนั้นจึงขอร้องลูกศิษย์ลูกหาเพื่อนร่วมงาน และผู้ที่เคารพนับถือกันด้วยประการใด ๆ ก็ตาม ขออย่าได้ทำอะไรหรือจัดงานใด ๆ ในวันเกิดของผม ไม่ว่าจะครบรอบหรือไม่ครบรอบใด ๆ ทั้งสิ้น การงดเว้นการกระทำดังกล่าว สำหรับผมเป็นส่วนตัว ถือเป็นบุญและขอขอบคุณ

ประเวศ วะสี